

Kopwerk en bietverlies bepalend

Tarra speelt een beperkte rol op Beet Europe in Seligenstadt

Twee jaar geleden is met Beet Europe in Lelystad een nieuwe standaard afgesproken voor het beoordelen van bietenrooiers. Dit jaar vond het evenement plaats in Seligenstadt in Duitsland. Ondanks de afspraken speelden de lokale voorkeuren daar een grote rol bij de beoordeling. Doordat tarra in Duitsland nauwelijks een rol speelt, werd daar tijdens de test weinig aandacht aan besteed.

De opzet van Beet Europe is mooi. Al bij de eerste aflevering, twee jaar geleden in Lelystad, is afgesproken hoe er zal worden gemeten. Toen is precies vastgelegd hoe tarra, puntbreuk en kopwerk zouden worden beoordeeld. Dat zou de standaard worden van elke volgende tweejaarlijkse demonstratie. Dit jaar dus in Seligenstadt in Duitsland, over twee jaar in Polen. Daar duiken al de eerste haarscheurtjes op in de afspraken, want nu werd er al over gesproken dat daar helemaal niet zou worden gemeten. Blijkbaar zijn de Polen daar nog niet aan toe.

Dit jaar zou het dus goed moeten gaan, want Duitsers staan tenslotte bekend als grondige meters. Helaas durfden ze het concept van Lelystad niet aan, waarbij alle verliezen direct werden omgerekend naar het beste financiële resultaat voor de teler. Onder druk van de fabrikanten werd dat achterwege gelaten. Op de dag zelf waren er zelfs geen overzichten beschikbaar met daarop alle resultaten van de verschillende rooiers. Jammer, want die resultaten waren er wel. Op elk veld stond een keurig bord met daarop de resultaten van de monstername. Voldoende om overal een overzicht van te krijgen, maar lastig discussiëren.

Grondtarra geen item

Het heeft alles te maken met het feit dat grondtarra in Duitsland geen echt item is. Ja, de oosterburen doen er alles

aan om grond kwijt te raken, maar dat gebeurt dan vooral door het inzetten van de bietenmuis bij het opladen van de bieten. Als je die dan eerst maar voldoende lang op de hoop laat liggen, verdwijnt de grond wel. Tijdens Beet Europe werden er ook een aantal bietenmuizen getest. De resultaten waren niet spectaculair. De hoeveelheid grondtarra verminderde met maximaal twee procent. Het ontlokte Robin Vervaeet de uitspraak dat we die er in Nederland wel op de rooier af halen. Opvallend is ook de sterke toename van puntbreuk. Staat het bietverlies voor het laden op twee procent, na het laden blijkt dat in deze monstername al vier procent te zijn.

Dat werpt direct een ander licht op de resultaten van deze rooidemonstratie. Doordat de focus erg is gericht op het verminderen van bietverlies door puntbreuk en nauwelijks op tarra, gingen alle fabrikanten over tot het sterk verlagen van de snelheid van de rooizonnen. Prima om de puntbreuk tegen te gaan, maar het resultaat is direct tarra. In extremis gebeurde dit bij de Grimme Maxtron. Op de lijst stond de tarra niet eens in percentages vermeld. Wel stond er dat hier ruim 22 ton grondtarra per hectare aan de hoop werd gebracht. Omgerekend naar de opbrengst van 90 ton per hectare op dit perceel is dat bijna 25 procent. Opvallend was dat dit nauwelijks resulteerde in veel minder puntbreuk. Natuurlijk, op de hoop zag het er goed uit, met veel bieten met mooie punten, maar in bietverlies scheelde het maximaal één procent.

Tijdens de demo deed de Maxtron het in elk geval beter dan op de dag van de meting. De bieten die op de hoop kwamen, hadden nog wel behoorlijk tarra, maar zeker geen 25 procent meer. Desondanks waren er nog veel punten te zien.

Koptarra anders beoordeeld

Vergelijkbaar met de discussie over puntbreuk was ook de beoordeling van koptarra. Hoewel er een internationale afspraak is gemaakt, bleek de beoordeling lastig. Bieten die in Nederland zeker in de categorie 'goed gekopt' vallen, zijn in Duitsland beoordeeld als te hoog gekopt. Dat komt omdat in Duitsland bieten die nog een kleine rand blad hebben, maar bovenop duidelijk een groot snijvlak, toch nog in de categorie 'te hoog gekopt' worden ingedeeld. De mannen van Vervaet en Agrifac, maar ook de aanwezige mensen van Suikerunie, waren het erover eens dat volgens de Nederlandse beoordeling in veel gevallen zeker tachtig tot negentig procent in de categorie 'goed gekopt' zou vallen. Vervaet kon ze er zo uithalen, de bieten die in Nederland goed zijn, maar in Duitsland als te hoog gekopt worden beoordeeld.

Vervaet was er ook eerlijk over dat hij alles op alles had gezet om vooral het kopverlies en de puntbreuk te beperken. De rooier van Loonbedrijf Hoedemakers die hij uit Ulestraten had laten overkomen, werd er helemaal anders voor ingeregeld; iets dieper koppen dan in Nederland en vooral de zonnen zo langzaam mogelijk laten draaien. Het leverde hem een tarrapercentage op van vijftien procent, waarmee hij duidelijk boven het gemiddelde kwam. Vervaet had verder weinig nieuws te laten zien. De 625 had geen rooiwielen, maar wel een frame waar ze eventueel kunnen worden opgebouwd.

Bij Agrifac was het wat beter gelukt om een evenwicht te vinden tussen zo min mogelijk puntbreuk, goed kopwerk en toch een beperkte hoeveelheid tarra. Met een tarrapercentage van 10,0 procent had de fabrikant een acceptabel resultaat. Dat ging echter ten koste van het bietverlies. Met 6,1 procent scoorde Agrifac op dit punt het slechtste resultaat. Zowel in puntbreuk als bietverliezen scoorde het merk bovengemiddeld. Ongetwijfeld had dit te maken met de hoge snelheid waarmee Agrifac de negen zonnen liet doordraaien. Alleen hier zag je de grond echt uit de zonnen worden geworpen. Op het oog leek de nieuwe Quatro het beter te doen, maar

De nieuwe Ropa-tweeasser kan in hondengang rooien en is uitgerust met het bekende rooiaggregaat van de bekende Ropa-rooiers.

De reinigingsrollen achter de rooischaren lopen op de negenrijige rooier van Holmer bij de hoge opbrengsten zo vol, dat er weinig van het reinigende effect over blijft.

deze is niet getest. Deze machine was trouwens door Van Nieuwenhuizen uit Ten Post even afgestaan om naar Midden-Duitsland te gaan. Veel aandacht was er ook voor het rups-onderstel van Westtrack op de Agrifac. Op dit heuvelachtige demoterrein kon de rooier er goed mee uit de voeten.

Rooierstrijd in Duitsland

Jarenlang bestond er in Duitsland een soort herenakkoord tussen de fabrikanten van bietenrooiers. Ropa bediende het segment van de giganten met de machines met drie assen en meer. Daaronder zaten eerst Holmer en Kleine en later kwam Grimme daarbij met de tweesigige machines. Zoals zo vaak zijn afspraken er om geschonden te worden, zeker als die ene speler in het grote segment zo succesvol is. Eerst ging Kleine omhoog, maar dat werd geaccepteerd als noodsprong van een zwakke speler. Toen Holmer echter aankondigde om ook een drieasser te gaan maken, sloeg zowel Ropa als Grimme terug. Grimme presenteerde op Beet Europe al een kersvers exemplaar van de eerste drieasser. Ropa sloeg echter de eerste slag, want op het veld was al de werkende Panther te zien. Het zal ongetwijfeld leiden tot een forse strijd op de Duitse markt, maar of ze daar als fabrikanten meer mee verdienen?

De firma Brettmeister presenteerde een zogenaamde mini-muis. Die past op een flinke trekker en kan overal uit de voeten. Hij is in elk geval een stuk goedkoper dan de bestaande muizen. Bij Beet Europe wist deze maar 1,3 procent van de tarra te verwijderen. Het slechtste resultaat van de 4 geteste laders. Bij de andere 3 was dit minimaal 2 procent of meer.

Vervaet had twee Nederlandse bedrijven ingeschakeld om in Duitsland te demonstreren. Vervaet verkoopt in Duitsland geen bietenrooiers, maar voor de driewielers krijgt de fabrikant langzaam vaste voet aan de grond.

Agrifac rooide met de nieuwe Quatro. Deze machine had geen rollenbed, maar gewoon zonnen achter de rooiunit. Deze draaiden met hoge toerentallen en dus was de puntbreuk in de meting bovengemiddeld.

Grimme zonder scalpeur

Bij Grimme was heel even de nieuwe Tectron 630 met drie assen te zien (zie kader). Deze kwam splinternieuw uit de fabriek. Bij het rooien werd er alleen gewerkt met de Maxtron en de Tectron. De Maxtron was uitgerust met de dubbele poetsersassen, een systeem dat met de nieuwe eisen rond het koppen sterk in de belangstelling staat. Tijdens de demo was het kopwerk zeker goed. Bij de beoordeling werd er zelfs een aparte klasse voor gemaakt. Bij dit systeem heeft de eerste klepelas een combinatie van stalen en kunststof klepels en de tweede een as met daarop alleen smalle kunststof klepels. Het idee is dat deze klepels de hele kop raken en zo al het blad eraf poetsen. Het beeld dat je krijgt, is een biet met een dubbele punt, want ook bovenop blijft een soort bladpunt staan. Een nadeel bij het systeem is de sterke slijtage die bij de eerste types optrad. Inmiddels is van andere fabrikanten die aan het testen zijn al te horen dat het meevalt als je de goede kunststofsoort weet te vinden.

Niet klaar

Holmer hoopte net als Grimme in Seligenstadt de eerste drie-assige rooier te presenteren, maar de machine was niet op tijd klaar. Op deze gigant met grotere bunker is het dus nog even wachten. De bekende Terra Dos-rooiers waren hier uitgerust met de nieuwe ophanging van de rooiunit, waarbij elke rij apart in diepte te regelen is. Daarmee kan bijvoorbeeld in spuitsporen gemakkelijker een goed resultaat worden bereikt, zo claimt Holmer. Daarnaast heeft het merk nu het nieuwe Dynacut-systeem voor het nakoppen, waarbij het parallellogram precies omgekeerd werkt om te diep koppen te voorkomen. Holmer was net als Ropa aanwezig met een negenrijer. Het systeem maakt in onze regionen nog geen echte doorbraak, omdat er te weinig capaciteitswinst is te halen, maar Holmer weet het wel te verkopen in de Oost-Europese staten. Daar is een verhoging van de snelheid geen optie meer om de capaciteit te vergroten. Dat het in Europa moeilijk is, bleek wel op de reinigingsrollen die Holmer achter de rooischaren heeft. Hier was de bietenstroom zodanig groot, dat er gewoon een laag bieten ontstond. Van een reinigend effect is dan nauwelijks sprake meer.

Kleine had op de demonstratie weinig bijzonders te melden. Niet zo verwonderlijk nu het bedrijf opnieuw surseance van betaling heeft aangevraagd. Volgens de geruchten zou er een koper zijn om het opnieuw te proberen, maar tot die tijd blijft het afwachten. Op de Nederlandse markt zal het merk voorlopig niet te zien zijn. De resultaten van Kleine waren matig. Er was relatief veel bietverlies, met ruim een procent meer dan het gemiddelde. Bij het koppen was er een opvallend verschil. Terwijl de Kleine Max een goed resultaat scoorde, met 80 procent goed gekopte bieten, haalde de Large-uitvoering slechts 62 procent. Een groot deel van het verschil is echter ontstaan doordat te hoog werd gekopt, dus ongetwijfeld zal deze machine wat meer Nederlands afgesteld zijn geweest.

Ropa-primeur

De echte primeur op Beet Europe was van Ropa. Deze fabrikant liet het publiek kennismaken met de nieuwe Panther, de eerste twee-assige machine van het merk. Het is het antwoord van Ropa op de ontwikkelingen in de Duitse markt, waar fabrikanten als

Resultaten metingen

Machine	Bietverlies				Tarra	Goed gekopt			Rooidiepte	Bodemvochtigheid
		Waarvan puntbreuk	Verlies bovengronds	Niet gerooid			Te diep	Te hoog		
Grimme Rexor 620	3,1%	2,2%	0,3%	0,6%	9,2%	72,8%	2,2%	25,0%	6,6 cm	32,2%
Gimme Maxtron 620	2,5%	1,9%	0,2%	0,5%	24,8%	75,6%	7,0%*	17,4%**	10,0 cm	30,0%
Kleine Beetliner Max	4,6%	2,7%	1,3%	0,7%	12,6%	80,8%	1,4%	17,8%	14,0 cm	29,9%
Kleine Beetliner Large	4,5%	3,1%	0,9%	0,4%	6,8%	61,4%	0,8%	37,8%	6,0 cm	29,6%
Vervaet Beat Eater 625	3,6%	2,6%	0,7%	0,3%	15,8%	74,0%	2,6%	23,4%	10,0 cm	29,2%
Agrifac Big Six	6,1%	4,2%	1,4%	0,5%	10,0%	82,8%	1,4%	15,8%	10,0 cm	26,7%
Holmer Terra Dos T3	3,3%	2,3%	0,5%	0,5%	9,3%	82,8%	1,0%	16,2%	6,5 cm	30,5%
Ropa Euro-TigerV8-4 XL	3,5%	2,3%	0,5%	0,7%	10,4%	91,8%	1,0%	7,2%	7,0 cm	29,9%
Ropa Euro-Tiger V8-4	2,7%	2,0%	0,3%	0,4%	9,8%	77,0%	0,8%	22,2%	7,0 cm	29,0%

De Maxtron werkte met een dubbele poetseras en geen scalpeurs. Deze kreeg een aparte beoordeling voor kopkwaliteit

* Kop met bladaanzet

** Volledig ontbladerd maar met bietschadiging

Grimme en Holmer zich altijd tot deze machines beperkten. Nu zij ook met drieassige rooiers komen, antwoordt Ropa met een eigen machine voor het kleinere segment. De Panther is voorzien van hetzelfde rooi-aggregaat als de Euro-Tigers. Dit is inclusief het eigen Micro-Topper-systeem, dat standaard op deze machines wordt gebouwd. De machine kan uiteraard in hondengang werken - als antwoord op Holmer - en heeft ook wat leuke extra's, zoals de mogelijkheid tot automatische vlakstelling op heuvelige percelen. Het zorgt niet alleen voor een goede reiniging, maar maakt de machine zeker op wat steilere heuvels stabiel. Opvallend is de brede losband, die ruim tien meter ver kan reiken. Daarmee is het mogelijk direct in een vrachtwagen te lossen. Komend jaar zal de machine in een kleine nulserie in de praktijk worden getest.

Ook bij Ropa bleek weer eens hoe het kopresultaat afhankelijk is van de instelling. Waar de Euro-Tiger XL enorm goed scoorde, met ruim 91 procent in het gewenste traject, haalde de gewone Euro-Tiger 77 procent. Bij het bietverlies was dit precies omgekeerd. Daar deed de XL het net weer wat slechter.

Het was voor Richard Prubben van Ropa een duidelijk signaal dat je de resultaten moet relativiseren. "Wat je hier ziet, is dat alle rooiers goed werk kunnen leveren. Het is hier een beetje meer, daar een beetje minder, maar waar het echt op aankomt, is de machinist van de rooier. Hij moet de machine afstemmen op de omstandigheden tijdens het rooien. Wie dat doet, kan overal en met elke machine die is afgestemd op de grond uitstekende resultaten leveren. Als je er maar aandacht aan besteedt."

Tekst en foto's: **Toon van der Stok**

Grimme Rexor 630

De nieuwe drieassige bunkerrooier van Grimme heeft een bunkerinhoud van 43 kubieke meter. Dat is goed voor ongeveer 28 tot 30 ton bieten, verwacht de fabrikant. Precies bekend is het nog niet, want daarvoor moet hij eerst proefdraaien. Het rooi-aggregaat en de reiniging zullen hetzelfde zijn als voor de Maxtron of Tectron. Ook onbekend is hoeveel pk's de motor gaat leveren. Dit is afhankelijk van de afstelling en de behoefte van verschillende onderdelen, zoals oliepompen en koelunits. Wel bekend is de ophanging van de assen. De machine krijgt een pendelend opgehangen tandemstel.

De Grimme met dubbele poetseras werkt met twee typen klepels. De voorste is een combinatie van staal en kunststof om de bieten grof te ontbladeren. Daarna volgt een as met kleine kunststof klepels die om de biet de kop schoon poetst.

Deze biet valt in Duitsland in de tweede categorie van 'te hoog gekopt'. In Nederland wordt dit als perfect beoordeeld.